
Undervisning om epilepsi til pasienter og pårørende

FRA FAGMILJØENE

OLIVER HENNING

oliver.henning@ous-hf.no

Oliver Henning er dr.med., dr.philos. og spesialist i nevrologi og i psykiatri. Han er overlege ved Seksjon for klinisk nevrofysiologi, Spesialsykehuset for epilepsi.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

YNGVE YSTAD

Yngve Ystad er pensjonert psykiater og tidligere avdelingssjef ved Regional sikkerhetsavdeling, Oslo universitetssykehus. Han var ansatt ved Spesialsykehuset for epilepsi på 1980-tallet og etablerte da pasientundervisningen.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ELLEN MOLTEBERG

Ellen Molteberg er ph.d-student, spesialist i nevrologi og leder for Seksjon for voksne, Spesialsykehuset for epilepsi.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

MARIT BJØRNVOLD

Marit Bjørnvold er ph.d., spesialist i barnesykdommer og leder for Seksjon for barn og ungdom, Spesialsykehuset for epilepsi.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

MERETE K. TSCHAMPER

Merete K. Tschamper er ph.d.-student og klinisk sykepleiespesialist i epilepsi ved Spesialsykehuset for epilepsi.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

GRETE ALMÅSBAK

Grete Almåsbak er sykepleier, økonom og har Master of Management. Hun er leder for Spesialsykehuset for epilepsi.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

KARL O. NAKKEN

Karl O. Nakken er dr.med. og pensjonert nevrolog. Han var i mange år medisinsk ansvarlig ved Spesialsykehuset for epilepsi.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Spesialsykehuset for epilepsi tar imot pasienter med vanskelig kontrollerbar epilepsi. En viktig del av behandlingstilbudet er undervisning og informasjon fra flere faggrupper. God og målrettet dialog med pasienter og pårørende kan bidra til å skape trygghet.

En god helsekompetanse er å finne, forstå, huske, vurdere og anvende helseinformasjon for å fremme egen helse [\(1\)](#). I tillegg til kunnskap handler helsekompetanse om ferdigheter i å navigere i helsevesenet samt evne til å kommunisere med fagpersoner. Slik kompetanse er vist å kunne bedre livskvaliteten hos personer med epilepsi [\(2\)](#).

For de fleste med epilepsi påvirkes livet, både fysisk, psykisk og sosialt. Ved nevrologiske og pediatrike avdelinger kan det bli dårlig tid til å ivareta deres informasjonsbehov. En norsk spørreundersøkelse viste at nær halvparten av 2 090 epilepsipasienter og deres pårørende etterlyste bedre informasjon om sykdommen [\(3\)](#). Ved Spesialsykehuset for epilepsi har vi i mange år tilbudt pasienter og pårørende tverrfaglig epilepsiundervisning.

Målet med undervisningen

Undervisningen er hovedsakelig gruppebasert. I tillegg får noen individuell opplæring ved behov. Leger, psykologer, sykepleiere, sosionomer, ergoterapeuter, fysioterapeuter, pedagoger og ernæringsfysiologer står for undervisningen.

Målet er å heve pasientenes helsekompetanse, spesielt epilepsikompetansen. Ved siden av basiskunnskap om epilepsi er det lagt vekt på dialogbasert undervisning om temaer som skole, utdanning og arbeid, ikke-medikamentell behandling, som epilepsikirurgi, vagusnervestimulering og ketogen diett, økonomi og trygdeytelser samt ulykkesrisiko. Vår ambisjon er å gjøre pasienten i stand til selv å ivareta sin egen helse.

Pasienter og pårørende bør tilbys veiledning om hvordan informasjon om diagnosen kan formidles til blant annet skole og venner eller kollegaer og arbeidsgiver. Målet bør være å kunne leve så aktivt som mulig med sykdommen, med færrest mulig restriksjoner.

Våre erfaringer

Vårt inntrykk er at de fleste har nytte av undervisningen. Pasienter og pårørende gir oss gode innspill og bidrar med sine erfaringer til å bedre behandlings- og undervisningstilbudet (4). Mange får utbytte av samtaler med dem som er i samme situasjon.

Det er viktig at helsekompetanse får en større plass i behandling og oppfølging av mennesker med en kronisk sykdom som epilepsi.

REFERENCES

1. Nutbeam D, Muscat DM. Health Promotion Glossary 2021. Health Promot Int 2021; 36: 1578–98. [PubMed][CrossRef]
2. Scrivner B, Szaflarski M, Baker EH et al. Health literacy and quality of life in patients with treatment-resistant epilepsy. Epilepsy Behav 2019; 99: 106480. [PubMed][CrossRef]
3. Henning O, Ravatn TL, Nakken KO. Bedre informasjon til pasienter med epilepsi. Tidsskr Nor Legeforen 2018; 138. doi: 10.4045/tidsskr.17.1112. [PubMed][CrossRef]
4. Tschamper MK, Systad S. Rare, epilepsy-related disorder including intellectual disability - A scoping review of caregivers' identified information needs. J Intellect Disabil 2022; 26: 704–17. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 26. januar 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0794

Mottatt 21.11.2023, første revisjon innsendt 5.12.2023, godkjent 4.1.2024.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. juli 2026.